

Bidt Jeruzalem vrede toe

Ontmoetingen, achtergronden en reflecties in Israël en de Palestijnse gebieden.
Redactie Riet Bons-Storm.
Narratio 2011, ISBN 978 90 5263 854 6.

Dit boek beantwoordt aan het op de achterzijde genoemde doel: een bijdrage aan het verhelderen van de complexe situatie in Israël en de Palestijnse gebieden. Het werd geschreven door leden van een Nederlandse groep (allen lid van een christelijke gemeente) die onder leiding van Meta Floor en Janneke Stegeman deel namen aan een zgn. Witness Visit. Het is een uitdaging voor zo'n groep "naast de mensen te staan, hun pijn te zien en tegelijk het onrecht aan de kaak te stellen en ons in te zetten voor rechtvaardige vrede. Niet vanuit betweterigheid maar in de houding die het Kairosdocument zo mooi beschrijft. Vol van liefde het beeld van God te zien in de ander", aldus Meta Floor in het voorwoord.

Riet Bons Storm benadrukt in de inleiding het uitgangspunt van de deelnemers aan de reis: *dubbele solidariteit met beide partijen in het Land*. De titel van het boek is ontleend aan psalm 122, vers 6. Daar wordt stem gegeven aan het verlangen van velen, ook van de auteurs, naar een plaats waar Joden, moslims en christenen in vrede kunnen samenkomen en leven.

Er zijn meer boeken verschenen met verhalen van mensen uit dit land. Die verhalen hebben meer zeggingskracht dan politieke of kerkelijke debatten. Dit boek biedt nog veel meer: feiten en cijfers, theologische bijdragen, historische informatie, psychologische achtergronden van het conflict en een korte Nederlandse weergave van het Kairosdocument. Veel relevante literatuur (ook Engelstalige -) is verwerkt. Achterin het boek is een lijst van gebruikte en aanbevolen literatuur te vinden. Daarnaast worden relevante romans en tijdschriften genoemd. Onder veel bijdragen werden adressen van websites genoteerd, waar meer informatie is te vinden over het daar behandelde onderwerp.

Inclusief de bijdragen van twee mannen: Marius de Geus en Pim Bons, mogen we hier spreken van *girlpower*: de vrouwelijke auteurs zijn ver in de meerderheid en er is veel aandacht voor de rol van vrouwen in het conflict. De bijzondere positie van de vrouwelijke Israëlische militairen wordt belicht, de *sumud* van de Palestijnse vrouwen komt aan de orde en ook het seksuele geweld in Palestijnse gezinnen, mede veroorzaakt door de dagelijkse vernederingen die de mannen ondergaan.

De auteurs houden de spanning vol tussen betrokkenheid en distantie. Wie in die spanning blijft staan, wordt zelf verscheurd. Dit boek getuigt daarvan en is daarom een onmisbare bijdrage aan het gesprek in de Nederlandse kerken en in de Nederlandse samenleving waar het conflict in Israël/Palestina dreigt over te waaien naar hier.

Bij de presentatie op 1 juni 2011 in het Landelijk Dienstencentrum van de Protestantse kerk werd opgemerkt dat in dit boek veel vragen worden gesteld. Die vragen wachten op een antwoord.

Evert Jan Hazeleger, adjunct-programma-manager van Kerk in Actie nam het boek in ontvangst. Hij, noch Kerk in Actie, kan al die vragen beantwoorden.

Het boek vraagt – evenals het Kairosdocument - om een antwoord van de kerk, op landelijk- en op plaatselijk niveau. Kerk in Actie speelt daarin een belangrijke rol en voor theologen is er werk aan de winkel!

Riet Bons-Storm redigeerde niet alleen dit boek, maar gaf naast een substantiële inhoudelijke bijdrage, inspiratie aan de mannen en vrouwen die aan dit boek meewerkten.

Het is een gemakkelijk leesbaar boek geworden, ondanks de veelheid aan informatie. Wie snel, helder en deskundig wil worden ingeleid in deze complexe en explosieve materie vindt in dit boek een betrouwbare gids.

Willemien Keuning.